

Üniversite Öğrencileri için Öğretme-Öğrenme Ortamı Algısı Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). Üniversite Öğrencileri için Öğretme-Öğrenme Ortamı Algısı Ölçeği. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32129>

Özet

Üniversite Öğrencileri için Öğretme-Öğrenme Ortamı Algısı Ölçeği, 2008 yılında N. Ekinci tarafından doktora tezi kapsamında geliştirilmiş bir ölçme aracıdır. Bu ölçek, üniversite öğrencilerinin kendi öğrenme ortamları ve öğretme-öğrenme sürecindeki değişkenleri nasıl algıladıkları sistematik olarak ölçmeyi amaçlamaktadır. Ölçek, öğrencilerin eleştirel düşünme, yaratıcılık ve derinlemesine öğrenme gibi yüksek düzeyli bilişsel süreçleri destekleyen çevresel faktörlere dair görüşlerini belirlemek için tasarlanmıştır.

Anahtar Kelimeler

Öğrenme Ortamı, Öğretme-Öğrenme Süreci, Üniversite Öğrencileri, Algı Ölçeği, Faktör Analizi, Psikometri.

Yazarlar

N. Ekinci

Amaç

Bu ölçeğin temel amacı, üniversite öğrencilerinin akademik başarıları ve öğrenme yaklaşımları üzerinde kritik rol oynayan öğretme-öğrenme ortamına dair algıların güvenilir ve geçerli bir şekilde ortaya koymaktır. Ölçek, özellikle öğretim elemanlarının yaklaşımları, ders içeriklerinin derinliği ve öğrencileri üst düzey düşünmeye teşvik eden etkinliklerin varlığı gibi çevresel değişkenlerin değerlendirilmesine odaklanmaktadır.

Ölçek, eğitim araştırmacılarına ve kurum yöneticilerine, mevcut öğretim ortamlarının hangi yönlerinin öğrencilerin derinlemesine öğrenme çabalarına desteklediğini veya engellediğini belirlemede somut veriler sunar. Bu sayede, üniversitelerdeki eğitim kalitesini artırmaya yönelik hedeflenmiş müdahaleler geliştirilebilir.

Yapı

Ölçek, öğrencilerin öğrenme ortamına dair algıların çok boyutlu olarak inceleyen bir psikolojik yapıyı ölçmektedir. Bu yapı, genellikle öğrencilerin pasif bilgi alıcısı olmaktan ziyade, aktif katılımcı ve eleştirel düşünür olmaya teşvik edildiği bir ortamın varlığını yansıtır.

Ölçek, öğrencilerin derslerdeki yaratıcılığa iye koşma, çok yönlü ilişkiler kurma ve konuları eleştirel bir biçimde ele alma çabalarına destekleyen unsurların algılanma düzeyini ölçerek, öğrenme ortamı kalitesini değerlendirir. Geliştirme aşamasında yapılan analizler sonucunda, bu yapının 3 temel faktör altında toplandığı belirlenmiştir.

Geçerlik

Ölçeğin yapı geçerliliğini incelemek amacıyla gerçekleştirilen analizlerde, örneklem verilerinin faktör analizi için uygunluğu değerlendirilmiştir. Bu değerlendirme sonucunda, Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) katsayısı değeri **.882** olarak bulunmuştur.

KMO değerinin .60'ın üzerinde olması, verilerin faktörleştirme için uygun olduğunu göstermektedir; .882 değeri ise mükemmel düzeyde bir örneklem yeterliliğine işaret eder. Ayrıca, verilerin çok değişkenli normal dağılımdan gelip gelmediğini test eden **Bartlett testinin** anlamlı olduğu ($p < .05$) görülmüştür. Bu bulgular, ölçeğin yapı geçerliliğine dair önemli kanıtlar sunmaktadır.

Güvenirlilik

Ölçeğin iç tutarlılığını belirlemek amacıyla Cronbach Alpha (α) katsayısı hesaplanmıştır. Ölçeğin bütünü için hesaplanan genel iç tutarlılık katsayısı **.86** olarak belirlenmiştir, bu da ölçeğin yüksek düzeyde güvenilir olduğunu göstermektedir.

Ölçeği oluşturan üç boyutun güvenirlik değerleri ise şu şekildedir:

Birinci boyut için Cronbach Alpha değeri: **.89**

İkinci boyut için Cronbach Alpha değeri: **.84**

Üçüncü boyut için Cronbach Alpha değeri: **.65**

İlk iki boyutun güvenirlik katsayıları mükemmel düzeyde iken, üçüncü boyutun katsayısı kabul edilebilir sınırdan (genellikle .60 üzeri) bulunmaktadır. Bu farklılık, boyutların ölçtüğü yapıların doğasından veya madde sayısından kaynaklanabilir, ancak ölçeğin genel güvenilirliği güçlüdür.

Faktör Analizi

Üniversite Öğrencileri için Öğretme-Öğrenme Ortamı Algısı Ölçeği, yapısal olarak **40 maddeden** oluşmakta ve bu maddeler **3 farklı faktör** (boyut) altında toplanmaktadır. Bu faktörler, öğrenme ortamının algılanan farklı yönlerini temsil etmektedir.

Yapılan faktör analizi, ölçeğin kavramsal yapısını desteklemekte ve her bir faktörün başlıca ancak ilişkili yapıları ölçtüğünü göstermektedir. Ölçeğin çok boyutlu yapısı, öğrenme ortamı algısının tek bir genel skor yerine, öğrencilerin farklı deneyimlerini yansıtan ayrı bileşenler üzerinden değerlendirilmesine olanak tanır.

Enstrüman

Test Türü: Geliştirme (Yeni bir ölçek geliştirilmiştir)

Format: Öz Bildirim Ölçeği (Self-Report Scale)

Maddeler: 40 Madde

Derecelendirme: 5'li Likert Tipi Ölçek

Derecelendirme Detayları: (1= hiç yansıtıyor - 5= tam yansıtıyor)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Üniversite Öğrencileri

Yaş Grubu: Üniversite çağı (Genellikle 18-25 yaş)

Popülasyon Detayları: Türkiye'deki üniversitelerde öğrenim gören öğrenciler.

Test Metodolojisi: Psikometrik özelliklerinin belirlenmesi için açılmaya ve doğrulanmaya faktör analizi kullanılmıştır.

Anahtar Kelimeler

Öğrenme Yaklaşımları, Öğretim Kalitesi, Likert Ölçeği, Cronbach Alpha, KMO Katsayısı, Öğretme Çevresi Algısı.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Bilinmiyor

Bağı Kuruluş E-posta Adresleri: Bilinmiyor

Yazın Adresi: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara (Tezin yapıldığı kurum)

Şinler & Ücret ve Test Yılı

Ölçek, 2008 yılında bir doktora tezi kapsamında geliştirilmiştir. Kullanım izinleri ve ücret bilgisi için doğrudan yazar N. Ekinci veya tezin yayınlandığı Hacettepe Üniversitesi ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir:

[universite-ogrencileri-icin-ogretme-ogrenme-ortami-algisi-olcegi-toad.pdf](https://tr-scales.arabpsychology.com/universite-ogrencileri-icin-ogretme-ogrenme-ortami-algisi-olcegi-toad.pdf)

Referanslar

Ekinci, N. (2008). *Üniversite öğrencilerinin öğrenme yaklaşımlarının belirlenmesi ve öğretme-öğrenme süreci değişkenleri ile ilişkileri* (Doktora tezi). Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Tezin orijinal bağlantısı (YÖK Ulusal Tez Merkezi): tez.yok.gov.tr

Üniversite Öğrencileri için Öğretme-Öğrenme Ortamı Algısı Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir. Ölçeğin toplamda 40 maddesi bulunmakla birlikte, kaynakta sadece örnek maddeler sunulmuştur.

Ölçek 40 maddeden 3 faktörden oluşmaktadır.

2. Öğretim elemanları konuları eleştirel bir biçimde ele almamızı için çaba gösterirler.
3. Derslerde derinlemesine düşünmemizi, yaratıcılığımızı ifade koymamızı, çok yönlü ilişkiler kurmamızı gerektiren etkinliklere yer verilir.
4. Derslerde yapılan etkinlikler çoğu zaman birbiriyle ilişkili yeni düşünceler oluşturmamıza yol açar.